

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

**Factors Affecting Saving Behavior of Personnel
of the Cooperative Promotion Department in Bangkok.**

ศุภญาณี บุญธิมา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์
ในเขตกรุงเทพมหานคร

The study of Factors Affecting Saving Behavior of Personnel
of the Cooperative Promotion Department in Bangkok.

E-mail : 6614103019@ru.ac.th Supayanee Boontima

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานที่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 คน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ และทดสอบสมมติฐานเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (T-test) ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินไม่แตกต่าง ส่วนด้านอายุ และระดับของตำแหน่งที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน และปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมการออมเงิน ด้านความถี่ในการออม และปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านรายได้รวมต่อเดือน ด้านจำนวนเงินออมรวมในปัจจุบัน มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมการออมเงิน ด้านรูปแบบการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ พฤติกรรมการออม, ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

ABSTRACT

This research aims to study the influence of personal factors on the saving behavior of personnel at the Cooperative Promotion Department in Bangkok. Examine the impact of basic economic factors on the saving behavior of personnel at the Cooperative Promotion Department in Bangkok. The sample group in this study comprises 260 personnel from the Cooperative Promotion Department in Bangkok, including government officials, government employees, and permanent staff members working within the department. The data were collected through questionnaires distributed to the sample group. The study's statistics include frequency, percentage, and hypothesis testing, which were analyzed using the T-test and One-Way ANOVA. If significant differences were found, pairwise comparisons were conducted using the Least Significant Difference (LSD) method. The relationships were also examined using the Chi-Square test.

The study found that personnel at the Cooperative Promotion Department in Bangkok, regardless of gender, marital status, or highest level of education, did not differ significantly in their saving behavior. However, differences in age and job position levels were found to influence saving behavior. In terms of economic factors, the presence of influencers has a significant impact on saving behavior. Additionally, the purpose of saving and total monthly expenses were found to influence the frequency of saving. Moreover, total monthly income and total current savings had a significant influence on the form of saving behavior at a statistical significance level of 0.05.

Keyword: Saving Behavior, Basic Economic Factors

ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยและของโลกมีความผันผวนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้น ทั้งในด้านอาหาร การเดินทาง และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกันแนวโน้มเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นและความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประชาชนต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการออมเงิน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างเสถียรภาพทางการเงินและรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝันในอนาคต จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 พบว่าคนไทยมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์รวมกว่า 126 ล้านบัญชี แต่ในจำนวนนี้มากถึงร้อยละ 90 มีเงินฝากไม่เกิน 50,000 บาท แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการออมของคนไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ แม้จะมีบัญชีจำนวนมากก็ตาม โดยเฉพาะในกลุ่มบุคลากรภาครัฐที่มีรายได้ประจำและสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เงินเดือนประจำ และบำเหน็จบำนาญ อย่างไรก็ตาม ยังมีภาระค่าใช้จ่ายที่ระยะสั้น

และระยะยาว รวมถึงพฤติกรรมบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้บุคลากรบางส่วนขาดเงินออมที่เพียงพอ ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดการทางการเงิน และการส่งเสริมการออมทั้งในระดับองค์กรและประชาชน การศึกษาพฤติกรรมออมของบุคลากรภายในกรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากสามารถนำผลที่ได้ไปใช้วางแผนทางในการพัฒนา ส่งเสริมวินัยทางการเงิน และสร้างความมั่นคงทางการเงินแก่บุคลากรได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการออมที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทราบปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์ของการวิจัย

การออม หมายถึง การแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เพื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำ

พฤติกรรมการออมเงิน หมายถึง ลักษณะหรือการกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการเก็บสะสมเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อนำไปเก็บสะสมไว้ใช้ในอนาคต รวมถึงรูปแบบการออม ความถี่ในการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

ปัจจัยด้านพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สถานะทางเศรษฐกิจของบุคคลซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน และการตัดสินใจทางการเงิน เช่น รายได้ ค่าใช้จ่าย เงินออม ผู้มีอิทธิพลต่อการออม

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ หมายถึง หน่วยงานราชการ ส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่แนะนำ ส่งเสริม และพัฒนาการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรภายในประเทศ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน เงินออมรวมในปัจจุบัน และผู้มีอิทธิพลต่อการออม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์

ขอบเขตด้านประชากร

บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1967) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน 2568

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

เกษรา บุญมี (2567) ได้กล่าวไว้ว่า การออมคือกระบวนการตัดสินใจที่บุคคลหรือครัวเรือนจัดสรรทรัพยากรเพื่อสะสมไว้ใช้ในอนาคต โดยมีเป้าหมายชัดเจน เช่น การสร้างหลักประกันชีวิต การเตรียมเงินสำรองฉุกเฉิน หรือการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทน การออมจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารการเงินส่วนบุคคลอย่างยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

จารุณี กุลแก้ว (2565) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการออมคือกระบวนการที่บุคคลใช้ในการวางแผนควบคุม และตัดสินใจทางการเงิน เพื่อให้สามารถมีเงินใช้ในอนาคตหรือตอบสนองต่อเป้าหมายที่ตั้งไว้

ฐานิยา กัมพลาวลี (2552) การดำรงชีวิตในแต่ละวันปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการบริโภคอุปโภคนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ๆ และหากในอนาคตความสามารถในการหารายได้อาจจะลดลง ซึ่งสาเหตุอาจมาจากอายุที่มากขึ้น รายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายกลับเพิ่มขึ้น การมีเงินออมไว้เพื่อใช้จ่ายจริงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึง หากมองถึงวัตถุประสงค์ของการออมหรือเป้าหมายของการออมเงินนั้นมีหลายประการ ดังนี้ เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษา เพื่อใช้จ่ายในการซื้อสินค้า เพื่อใช้สำหรับที่พักอาศัย เพื่อใช้จ่าย

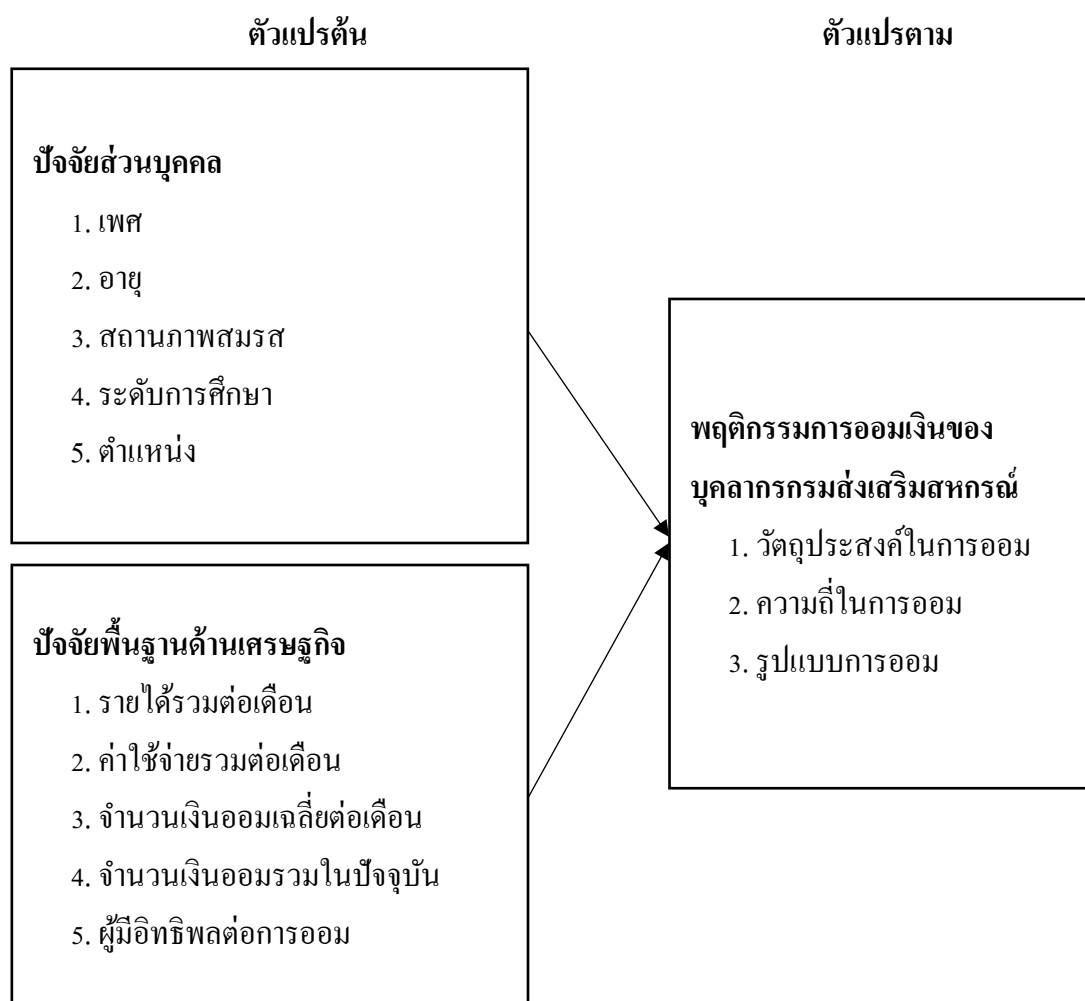
ในยามแก่ชรา เพื่อใช้ในการจัดหาหลักประกันในชีวิต เพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือผลตอบแทน เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบธุรกิจ เพื่อใช้ในกิจกรรมทางสังคม เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน และเพื่อใช้จ่ายในกรณีอื่น ๆ

พงศ์ธร สุขเกษม (2565) ได้จำแนกรูปแบบของการออมเงินไว้หลากหลายประเภท ดังนี้ การออมเงินฝากในสถาบันการเงิน การออมผ่านการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ การออมผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ การออมในรูปของทรัพย์สินถาวร การออมในรูปแบบประกันชีวิตหรือประกันสะสมทรัพย์ และการออมผ่านกองทุนเพื่อการเกษียณ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

ธนกฤต พัฒนพงศ์ (2564) ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ หมายถึง เงื่อนไขหรือองค์ประกอบทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ครัวเรือน หรือหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค โดยเฉพาะในเรื่องของการผลิต การบริโภค การลงทุน การออม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของบุคคล ซึ่งรวมถึงระดับรายได้ ความสามารถในการบริโภค ความมั่นคงทางการเงิน และโอกาสทางเศรษฐกิจในระยะยาว อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิต และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดสมมติฐานศึกษาวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดวิธีการศึกษาและวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูล โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้านปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน เงินออมรวมในปัจจุบัน และผู้มีอิทธิพลต่อการออม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการออม ปริมาณการออม และรูปแบบการออม โดยมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน ในการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัย ได้ดำเนินการรวบรวมชุดข้อมูลแบบสอบถามเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 260 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด และระดับของตำแหน่ง ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ซึ่งจะคำนวณข้อมูลทางสถิติ ผลโดยการวิเคราะห์การแจกแจง ค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย %

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินออมรวมในปัจจุบัน และผู้มีอิทธิพลต่อการออม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ซึ่งจะคำนวณข้อมูล

ทางสถิติ ผลโดยการวิเคราะห์การแจกแจง ค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย %

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการออม ความถี่ในการออม และรูปแบบการออม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ ซึ่งจะคำนวณข้อมูลทางสถิติ ผลโดยการวิเคราะห์การแจกแจง ค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย %

วิธีการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า แนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้เผยแพร่ผ่านทางช่องทางอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลทั่วไปของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเครื่องมือในการศึกษาในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ให้ตรงไปกับกรอบแนวคิดงานวิจัย วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

3. การออกแบบแบบสอบถามให้ได้คุณภาพ ดำเนินการวิเคราะห์แบบสอบถาม ด้วยวิธี IOC : Index of item objective congruence จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เกณฑ์การพิจารณา คือ ค่า IOC

4. ผลการทดสอบของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.976 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า ชุดข้อมูลแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้

การนำแบบสอบถามที่ได้จากการแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) ร้อยละ 7.5 ของการกลุ่มตัวอย่างที่เก็บทั้งหมด 30 ชุด เพื่อจะได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Coefficient Alpha) ด้วยการโปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติ ซึ่งจะได้ความเชื่อมั่นจากการคำนวณมากกว่า 0.771 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) ผู้วิจัยจึงพิจารณาโดยการเปลี่ยนแปลงในคำถาม หรือตัดออกไป โดยมีเกณฑ์การแปลผลความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามทางการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของออนไลน์ โดยมีจำนวนแบบสอบถาม จำนวน 260 ชุด โดยการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย % ในส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย % ในส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

3. ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ (frequency) แทนค่าด้วย n และค่าร้อยละ (Percentage) แทนค่าด้วย % ในส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมการออมเงิน

4. การวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติค่าที (Independent Sample T-test) ในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของประชากรไม่เกิน 2 กลุ่ม และโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

5. การวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.5 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.2 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 66.9 มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.2 มีระดับของตำแหน่งงานข้าราชการระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 38.8

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อเดือน อยู่ระหว่าง 15,001–30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.9 มีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001–20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีจำนวนเงินออมรวมในปัจจุบันต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมีผู้มีอิทธิพลต่อการออม คือ ตนเอง คิดเป็นร้อยละ 64.6

3. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 33.8 มีความถี่ในการออม คือ ออมเงินทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 74.2 และมีรูปแบบการออม คือ ฝากเงินกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 35

4. ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมกรรมการออมเงิน พบว่าบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดต่างก็มีพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ไม่แตกต่าง และอายุ ระดับของตำแหน่งแตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการออมเงินแตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านวัตถุประสงค์ในการออม พบว่า ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านรายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินออมรวมในปัจจุบัน ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านวัตถุประสงค์ในการออม ยกเว้นด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออมที่มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านวัตถุประสงค์ในการออม

6. ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและพฤติกรรมกรรมการออมเงินด้านความถี่ในการออม พบว่า ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านรายได้รวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินออมรวมในปัจจุบัน ไม่มีอิทธิพลต่อการออมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านความถี่ในการออม ยกเว้นด้านค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนที่มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านความถี่ในการออม

7. ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านรูปแบบการออม พบว่า ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และผู้มีอิทธิพลต่อการออมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านรูปแบบการออม ยกเว้นด้านรายได้รวมต่อเดือน จำนวนเงินออมรวมในปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมกรรมการออมเงิน ด้านรูปแบบการออม

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลมารายงานผลอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการออมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับจิตติมา วงศ์ผ่องใส (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมกรรมการออม

2. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพแตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการออมไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานภาพ เช่น โสด สมรส หรือหม้าย อาจไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของบุคคลในกลุ่มตัวอย่างนี้ สอดคล้องกับภาพรรณ ดินสุวรรณ (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งพบว่า

สถานภาพสมรสไม่มีความแตกต่างต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้วิจัยชี้ว่าพฤติกรรมการออมของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรส แต่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลและความรู้ทางการเงิน

3. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องชัยวัฒน์ กาญจนกิจ (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการในหน่วยงานภาครัฐแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้วิจัยอธิบายว่าแม้การศึกษาจะเพิ่มความรู้และทักษะทางการเงิน แต่พฤติกรรมการออมยังขึ้นอยู่กับนิสัยทางการเงินแรงจูงใจส่วนบุคคล และเป้าหมายชีวิตทางการเงินมากกว่า

4. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ สอดคล้อง พัชราภรณ์ ศรีประเสริฐ (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มที่มีอายุมากกว่ามักจะออมเงินมากกว่า เนื่องจากมีประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น เห็นคุณค่าของการเตรียมความพร้อมทางการเงินในอนาคต และมีแนวโน้มวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

5. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับของตำแหน่งแตกต่างกันส่งผลให้มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ สอดคล้องพนารัตน์ ขำอยู่ (2563) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการพลเรือนสามัญในจังหวัดราชบุรี ซึ่งพบว่า ตำแหน่งงานที่สูงขึ้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมที่ดีขึ้น โดยผู้ที่อยู่ในตำแหน่งระดับสูงมักจะมีการวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ มีรายได้ที่มั่นคงและมากขึ้น ทำให้สามารถจัดสรรเงินไปสู่การออมได้ดีกว่าผู้ที่อยู่ในระดับตำแหน่งต่ำกว่า

6. ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือนไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน ซึ่งสอดคล้องกับชนวัฒน์ อินทร์พิทักษ์ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ โดยอธิบายว่า พฤติกรรมการออมควรมองที่ความสม่ำเสมอ วินัย ความตั้งใจ และจุดมุ่งหมายในการออม มากกว่าจำนวนเงินที่ออมได้ในแต่ละเดือน และยังสอดคล้องกับกุลณัฐ ศรีบุญเรือง (2561) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของพนักงานองค์กรภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า จำนวนเงินที่ออมในแต่ละเดือนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการออมโดยรวม โดยเฉพาะในมิติของความสม่ำเสมอในการออมและการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยอธิบายว่า จำนวนเงินที่ออมได้ในแต่ละเดือนอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านรายได้หรือภาระค่าใช้จ่ายซึ่งไม่สะท้อนถึงพฤติกรรมหรือเจตคติในการออมที่แท้จริง เช่น บางคนออมจำนวนน้อยแต่สม่ำเสมอ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน ก็ถือว่ามีพฤติกรรมการออมที่ดี

7. พฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรมส่งเสริมสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน มีความถี่ในการออม คือ ออมเงินทุกเดือน และมีรูปแบบการออม คือ ฝากเงินกับสถาบันการเงิน สอดคล้องกับสุชาติณี ศรีอยทอง (2561) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งพบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ออมเพื่อเตรียมความพร้อมในการฉุกเฉินและความไม่แน่นอนในอนาคต และมีพฤติกรรมการออมประจำทุกเดือน โดยนิยม ฝากเงินไว้ในธนาคาร ซึ่งเป็นช่องทางที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ และสอดคล้องกับอารยา แก้วแสง (2563) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรในองค์กรของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าวัตถุประสงค์หลักในการออมของกลุ่มตัวอย่างคือ เพื่อเป็นเงินสำรองยามฉุกเฉิน และส่วนใหญ่ออมโดยฝากธนาคารมากกว่าการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง สะท้อนถึงแนวโน้มของการออมที่เน้นความมั่นคงมากกว่าผลตอบแทนสูง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุ ระดับของตำแหน่งแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ควรออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมการออม เป้าหมายการออมหรือเครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุและระดับตำแหน่งที่เพิ่มขึ้น เช่น วัยเริ่มต้นทำงานควรเริ่มออมเล็กน้อยแต่สม่ำเสมอเพื่อเป้าหมายระยะสั้น วัยกลางคนหรือวัยทำงานเต็มที่ต้องเลือกลงทุนเสริมเพื่อเป้าหมายในอนาคต วัยใกล้เกษียณควรเลือกออมระยะยาวที่มีมั่นคง

2. ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการออมมีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมการออมในด้านวัตถุประสงค์ในการออม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจในการออมไม่ได้เกิดจากตัวบุคคลเพียงลำพังภาครัฐควรหรือสถาบันการเงินควรออกแบบเครื่องมือทางการเงินที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้ออม เช่น ออมทรัพย์เพื่ออนาคตของบุตร ประกันชีวิตแบบคุ้มครองบิดามารดา เป็นต้น

3. ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน มีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมการออมในด้านความถี่ในการออม แสดงให้เห็นว่าหากมีการควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับที่ดีหรือเหมาะสมกับรายได้จะสามารถเพิ่มโอกาสในการออมเงินได้ ควรให้ภาครัฐจัดอบรมหรือมีการให้คำปรึกษาในด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคลหรือเชิงพฤติกรรมการเงินเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน หรือการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

4. ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านรายได้รวมต่อเดือน จำนวนเงินออมรวมในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อกับพฤติกรรมการออมเงิน ด้านรูปแบบการออม ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่าระดับรายได้และเงินออมสะสมมีผลต่อความสามารถในการเลือกรูปแบบการออม ควรส่งเสริมให้มีผลิตภัณฑ์การเงินที่หลากหลาย

และรองรับกลุ่มรายได้ที่แตกต่างกัน เช่น ผู้มีรายได้น้อยควรเลือกฝากประจำ กองทุนออมภาคบังคับ หรือผู้มีรายได้สูงควรเลือกประกันสะสมทรัพย์ การลงทุน LTF/RMF

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ หรือบุคลากรหน่วยงานราชการอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรที่อยู่ในส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ ด้วย

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน เช่น นโยบายของรัฐ การเมือง อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

บรรณานุกรม

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). ข้อมูลบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567.

สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th>

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2568). ระบบสารสนเทศการรายงานผลข้อมูลบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568. สืบค้นจาก <http://e-service.cpd.go.th/personnel/p0100.asp>

สิรินันท์ พานพิศ. (2563). พฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พิมพ์จันทร์ ชวจะโป๊ะ, ทับทิม พิมพ์สาดี, ว่าที่ ร.ต. หญิง พัทธิดา โสมาศรี, และ อธิยา สุทธิพงษ์. (2563).

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

นิตยา เบญจรงค์พันธ์. (2563). พฤติกรรมการออมของบุคลากรศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะบริหารธุรกิจ.

กชพร จำรัสรักษ์. (2563). พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะบริหารธุรกิจ.

อภินันท์ ปันนิจ. (2565). การศึกษาการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ชนิษฐา แซ่วุ่น. (2565). พฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะบริหารธุรกิจ.

ธีรนุช เนตรสว่าง, รัชนิกร จันทรพิมพ์, นกัศสร ทองสุข, และ พิมพ์วิณี มะณีวงศ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อความมั่งคั่งของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, นครปฐม.

พัชรีย์ สิทธิโอฬารสกุล และมะดาโอ๊ะ สุหลง. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของแรงงานนอกระบบในเขต
จังหวัดปทุมธานี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

พิชานันท์ จินดารศ, เรวดี เพ็ชรรัักษ์, และภรณ์พิน คงทอง. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของ
บุคลากรสำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดพังงา*. มหาวิทยาลัยตาปี, สุราษฎร์ธานี.

กฤตพร ปลูกวัน. (2566). *ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการ
จัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง*. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.